

03-12-2012

Sagsnr.
2012-179840

Dokumentnr.
2012-971300

Ansøgning til Egmontfonden om støtte til medfinansiering af Skilsmisseprojektet ”Parallelle gruppeforløb”

Titel

”Parallelle gruppeforløb for børn og forældre i problematiske skilsmisser/samlivsbrud”

Indsatsområde

Børn og unge i familier, hvis voksne omsorgspersoner gennemgår en konfliktfyldt skilsmisse/samlivsbrud. Projektet vedrører såvel omsorg som læring.

Resume

Socialforvaltningen i Københavns Kommune søger Egmontfonden om støtte til at samfinansiere et 3-årigt udviklingsprojekt, der skal udvikle og afprøve parallelle gruppeforløb for hhv. børn og forældre, i familier med konfliktfyldte skilsmisser/samlivsbrud.

Socialforvaltningen har gode erfaringer med børnegrupper for sårbare børn i konfliktfyldte skilsmisser. Børnegrupperne har udgjort en tryk ramme, hvor børnene kan sætte ord på det svære i deres livssituation. Samtidig har vi erfaret, at der er behov for at arbejde målrettet og vidensbaseret med forældrene i det vanskelige felt, hvor forældrene forlader ægteskabet, men fortsat skal varetage forældreskabet, og ligeledes er der behov for at involvere barnets netværk mhp. at give barnet en helhedsorienteret støtte.

De parallelle gruppeforløb er dels et målrettet tilbuddet for en ’tidlig forbyggende indsats’ til børn og unge, der er i dårlig trivsel som følge af forældrenes skilsmisse konflikter, og dels et tilbud til børn/unge, der får sociale foranstaltninger efter Serviceloven, og hvor forældrenes samlivsbrud er en af flere belastningsfaktorer i barnets/den unges liv.

Modellen og metoderne evalueres, resultaterne formidles, og projektet forventes forankret i Socialforvaltningens samlede tilbudsvifte.

Formål

Børn og unge, hvor der er bekymring for deres trivsel og udvikling som følge af forældrenes konfliktfyldte skilsmisser/samlivsbrud, oplever, at deres behov imødekommes, så de kan trives og udvikle sig positivt på trods af de voksnes skilsmisse/samlivsbrud.

Baggrund

Børn, der lever med forældrenes problematiske skilsmisser/samlivsbrud er udsat for en meget kompleks belastning, der kan have store og langvarige konsekvenser for deres trivsel og udvikling.

Skilsmisser/samlivsbrud er en stor følelsesmæssig belastning for barnet/den unge, der også har en række praktiske konsekvenser fx ift. flytning og familiens økonomi. Denne belastning kan mindskes, hvis:

- Forældrene formår at varetage forældreskabet, selvom de forlader ægteskabet.

- Børnene oplever at blive hørt, inddraget og få relevant og kvalificeret støtte til at håndtere situationen.
- Barnets/den unges netværk mobiliseres og involveres i at imødekomme barnets/den unges behov.

For nogle børn/unge, er skilsmissen/samlivsbruddet en af flere sociale belastningsfaktorer, og særligt disse børn/unge har brug for en helhedsorienteret indsats.

Socialforvaltningen har gode og dokumenterede erfaringer med at etablere børnegrupper for børn i konfliktfyldte skilsmisser i projektet ”Netværksgrupper”, der har kørt i Børnefamiliecenter København (BFCK) i de sidste 4 år. Resultaterne viser, at gruppeforløb med aktiviteter og samtaler for grupper af børn, der er i lignende situationer, bidrager væsentligt til deres trivsel og udvikling.

De væsentligste erfaringer vi har fra vores ”Netværksgrupper” er, at vi med grupperne giver udsatte og sårbare børn et frirum, hvor de kan lege, tale sammen, få øje på nye mestringmuligheder og slippe kontrol for en stund. Isolation og ensomhed kan være sygdomsfremmende og skabe sociale problemer. På trods af, at 40 % af indgåede ægteskaber ender i skilsmisse, og er `en begivenhed` rigtig mange børn og unge er berørt af, skaber børnegrupperne en ramme, hvor børnene måske for første gang får *sat ord på* det svære i deres livssituation. Når børnene opdager, at de ikke er alene, nedbrydes tabuer hvilket gør det nemmere at tale med andre. I en styret børnegruppekontekst, yder vi en væsentlig tidlig forbyggende indsats, der giver netværk, venskab og bevidning gode muligheder.

Erfaringen er imidlertid, at der også er behov for at arbejde målrettet med forældrene og barnets netværk. Derfor ønsker Socialforvaltningen at gennemføre parallelle gruppeforløb for hhv. forældre og børn, og samtidig involvere barnets netværk – fx skole eller daginstitution – i at støtte barnet/den unge relevant.

En væsentlig pointe med parallelle grupper er, at der skabes en tryk platform for henholdsvis børn og forældre, hvor begge parter hver især kan støttes med de forskellige behov, de måtte have. Med parallelle gruppeforløb mindskes risikoen samtidig, for at børnene vedvarende holdes fast i loyalitetskonflikter og bliver ansvarlige for kommunikation mellem stridende forældre.

Udbyttet af et parallelt forløb er, at hhv. børn og forældre på en og samme tid får ”sit eget rum” at mødes i, og tale med ligestillede om hhv. børnelivet og livet som skilte forældre, - og samtidig kan interagere med den anden gruppe. Dette forgår f.eks. ved, at børnegruppen og forældregruppen mødes flere gange undervejs, og ved at grupperne kan kommunikere til hinanden gennem breve, hvor der stilles spørgsmål, som den anden gruppe kan svare på.

Ansøgningen til Egmontfonden vedrører medfinansiering til dette udviklingsprojekt, der skal udvikle metoder, opbygge kapacitet og dokumentere resultater af en helhedsorienteret indsats for børn/unge i familier med konfliktfyldte skilsmisser/samlivsbrud. Sigtet er dels at forankre metoderne i Socialforvaltningens indsats, dels sprede erfaringerne til andre kommuner og organisationer.

Den indsats, vi ønsker at udvikle og afprøve, har fire elementer:

- Barnet /den unge deltager i børnegrupper, hvor de får redskaber til at håndtere situationen, får delt erfaringer med og dannet netværk med andre børn og unge i samme situation.
- Forældrene deltager i gruppeforløb med afsæt i den evidensbaserede PREP-metode. Dermed støttes de i at imødekomme barnets/børnenes behov med det særlige fokus, at de er på vej ud eller har forladt ægteskabet, men fortsat har og skal varetage forældreskabet, så barnet/børnene fortsat kan trives og udvikle sig.
- Udvikling af gruppeforløb for forældre, samt uddannelse og certificering af medarbejdere i PREP- metoden.
- De professionelle f.eks. i skoler, daginstitutioner og fritidshjem, der har daglig kontakt med barnet/den unge, rustes til at møde og give relevant støtte til barnet/den unge via deltagelse i netværksmøder omkring det enkelte barn.

Præsentation af ansøgeren

Projektet forankres i Børnefamiliecenter København (BFCK), et bydækkende myndighedscenter under Socialforvaltningen i Københavns Kommune.

BFCK har ansvaret for kommunens indsats for de mere end 5000 børn og unge med særlige behov, der årligt har brug for særlig hjælp og støtte. Herudover løser BFCK en række rådgivende og forebyggende opgaver for truede familier og børn, der ikke har en sag i forvaltningen, men hvor der er behov for en indsats for at dæmme op for en negativ problemudvikling.

BFCK består af 8 lokale borgerrettede børnefamilieenheder.

De indsatser, der især vil blive involveret i projektet, er de lokale:

- Familiehuse, der leverer familiebehandling, og hvor grupperne for børn og unge samt PREP- grupper for forældre, skal foregå.
- Familierådgivninger, der tilbyder åben, anonym rådgivning til borgerne, og som kan henvise forældre i komplicerede skilsmisser til projektet
- Skolesocialrådgivere, der har kontakt med børn og unge, der lever i familier med konfliktfyldte skilsmisser, og som også kan henvise familier til projektet.

Som i projektet ”Netværksgrupper” skal de deltagende børn/unge visiteres dels via sagsbehandlere, for de børn, der har en sag i forvaltningen, dels via Familierådgivninger og skolesocialrådgivere for de børn, der ikke har en sag i forvaltningen.

Målgruppe(r)

Projektets målgruppe er børn og unge mellem 6 og 18 år, og deres forældre, fra hhv. ’højkonfliktfamilier’ og ’mellemløst konfliktfamilier’, hvor forældrenes skilsmisse/samlivsbrud giver bekymring for barnets/den unges trivsel og udvikling.

Nogle af disse børn/unge har en social foranstaltning som følge af andre sociale problemer i familien, hvor skilsmissen er en yderligere belastning.

For andre børn/unge er samlivsbruddet den primære problematik, og bekymringen for barnet/den unges trivsel er knyttet til det konfliktfyldte forhold blandt de voksne omsorgsgivere.

Vi lægger vægt på, at begge grupper er omfattet af projektet. Dels for at give tilbuddet til så mange familier, som muligt, dels fordi vi fra tidligere indsatser, bl.a. Netværksgruppe-projektet, har gode erfaringer med bredt sammensatte børne- og forældregrupper, hvor børn og forældre med flere ressourcer og overskud, kan inspirere børn og forældre med færre ressourcer.

Der forventes og tilstræbes en ligelig fordeling af familier med og uden en børnesag.

Indhold, arbejdsmetode og hovedaktiviteter

Der er fire parallelle strenge i indsatsen:

- Børne/ungegrupper, for de børn/unge, der er i klemme i forældres skilsmisser/samlivsbrud. Gruppeforløbene er af 3-4 måneders varighed i alt 12 gange, med 8 børn i hver gruppe. Børnegrupperne arbejder med afsæt i metoder, der er udviklet i forbindelse med "Netværksgrupper", et børnegruppe tilbud, der efter en 4 årig projektperiode, er blevet implementeret som et fast tilbud i BFCKs tidligt forebyggende indsatser. Projektevalueringen viser, at metoden giver gode resultater, og der er udarbejdet en fagligt solid metodehåndbog, "BØRNEGRUPPER I PRAKSIS". I projektperioden er der uddannet et 'korps' af gruppeledere i BFCK, der har solide faglige kompetencer, og konkret erfaring i at køre børnegrupper. Afsluttende projektevaluering af "Netværksgrupper" er undervejs.
- Forældregrupper for forældre i skilsmisse/samlivsbrud af 3 - 4 måneders varighed, i alt 12 gange. Grupperne har teoretisk og metodisk afsæt i den evidensbaserede PREP-metode,
- I samarbejde med Center for Familieudvikling, metodeudvikling af et 3 måneders PREP- inspireret gruppeforløb. Center for Familieudvikling har i en årrække kørt de evidensbaserede PREP- kurser i DK. Det primære fokus i kurserne er, at give forældrene redskaber til at samarbejde og kommunikere på en mere hensigtsmæssig måde og giver forældrene viden om, hvordan børn reagerer og hvordan de kan hjælpe deres barn i den svære situation. Sideløbende med udvikling af gruppekoncept for forældre, uddannes og certificeres socialfaglige medarbejdere i PREP- metoden.
- Supplerende undervisning og rådgivning til medarbejdere i almen systemet (daginstitutioner, skoler, fritidshjem), der møder skilsmissebørnene i hverdagen, og som f.eks. er involverede i barnets sociale sag via deltagelse i netværksmøder mv.

Formidlingsaktiviteter

- Resultaterne formidles dels via en anvendelsesorienteret rapport, der både indeholder metodebeskrivelser, faglige overvejelser, proces og resultater. Rapporten

suppleres af et metodekatalog i pixi-udgave med konkrete og anvendelige beskrivelser og erfaringer, som andre kommuner og aktører på området kan lade sig inspirere af.

- Desuden afholdes et eller flere faglige arrangementer, målrettet kommuner og andre relevante aktører på børneområdet, med det formål at udbrede vores erfaringer, så hjælp og støtte i forbindelse med en skilsmisse/samlivsbrud, på sigt ikke kun er forbeholdt børn, unge og forældre i Københavns Kommune.
- Udover faglige arrangementer, vil vi, via Socialforvaltningens (kommende) interne Videnportal om udsatte børn og unge, videndele resultater og erfaringer internt i organisationen. Kommunikationsfaglige medarbejdere fra BFCKs faglige enhed, vil hjælpe med at identificere historier og vigtige resultater, vi kan få formidlet via pressen. Dette med henblik på at få udbredt kendskabet til de muligheder landets kommuner har og via lignende initiativer, at hjælpe børn og forældre, der befinder sig i en kompleks og vanskelig situation på grund af skilsmisse/samlivsbrud.

Organisering og samarbejdspartnere

BFCKs stabsenhed udgør den organisatoriske base for ledelsen af projektet, og myndighedschef, Anne Steenberg, er projektejer og dermed overordnet ansvarlig for projektets fremdrift, resultater og økonomi.

Der nedsættes desuden en styregruppe bestående af de ansvarlige chefer, og der udpeges en projektleder, der har ansvaret for fremdriften af projektet, realiseringen af projektets formål og formidling og spredning af projektets resultater og erfaringer.

Til projektet tilknyttes desuden en tværfagligt sammensat følgegruppe, der kommer med faglige input til projektet. Følgegruppen mødes cirka 3 gange årligt.

Fagligt er projektet forankret i tre af BFCKs lokale Familiehuse, men familierne kan komme fra hele byen. PREP-ledere uddannes blandt de deltagende enheders familiebehandlere og/eller familierådgivere.

For de familier, der har en børnesag, visiteres familierne via sagsbehandlere, og for familier, der ikke har en sag, visiteres de via BFCKs åbne rådgivningstilbud, Familierådgivningerne, via Ungerådgivningerne og/eller via BFCKs fremskudte indsatser i hhv. skoler, daginstitutioner og sundhedsplejen.

Udvikling af gruppekoncept, uddannelse og certificering af PREP-lederne sker i tæt samarbejde med Center for Familieudvikling, som leverandører af konsulentbistand, uddannelse og certificering af medarbejderne i PREP-metoden.

Grupperne ledes af erfarne behandlere. I alt 24 medarbejdere fra Socialforvaltningen, som har en pædagogisk, socialfaglig eller psykologuddannelse og har stor erfaring med familiebehandling, vil forestå grupperne.

Succeskriterier

Projektet er en succes:

- Når det lykkes at bringe skilsmisseramte familier til at håndtere samlivsbruddet på en måde, der tilgodeser og imødekommer de involverede børn og unges behov.
- Når BFCK har opbygget faglig kapacitet til fremadrettet at tilbyde parallelle gruppeforløb for skilsmisseramte familier.
- Når erfaringer og resultater fra projektet er dokumenteret, beskrevet og formidlet i en form, så andre kommuner og organisationer rustes bedre til at yde relevant og kvalificeret støtte til familier i skilsmisse.

Via en fortløbende evaluering af projektet, måles der på følgende:

Børnegruppen på kort sigt:

- 1a Ved afslutningen af gruppeforløbet oplever mindst 80 % af de deltagende børn/unge, at de har fået en bedre trivsel i skolen og med kammeraterne efter, at de har deltaget i gruppen. Data indhentes fra de deltagende børn.
- 1b Ved afslutningen af gruppeforløbet oplever mindst 80 % af de deltagende børn, at de har fået relevante redskaber og bedre kan mestre det at leve i en familie efter skilsmisse eller samlivsbrud. Data indhentes fra de deltagende børn.
- 1d Ved afslutningen af gruppeforløbet oplever mindst 80 % af de deltagende børn, at de har fået bedre relationer til mindst én af deres forældre, søskende eller andre vigtige personer i barnets netværk. Data indhentes fra de deltagende børn.
- 1e Ved afslutningen af gruppeforløbet, oplever mindst 50 % af de deltagende børn, at de har fået et større socialt netværk. En indikator er fx, at barnet har fået en ny ven i børnegruppen.

Forældregruppen på kort sigt:

- 2a Ved afslutningen af PREP- gruppe oplever mindst 80 % af de deltagende forældre, at de har fået relevante redskaber ifht. at samarbejde, løse konflikter og generelt bedre mestrer deres ansvar i forældreskabet. Data indhentes fra de deltagende forældre.
- 2b Ved afslutningen af PREP- gruppe oplever mindst 80 % af de deltagende forældre, at de er blevet bedre i stand til at støtte deres barn ift. skolegang og fritid efter, at de har deltaget i gruppen. Data indhentes fra de deltagende forældre.
- 2c Ved afslutningen af gruppeforløbet oplever mindst 80 % af de deltagende forældre, at de er blevet bedre til at imødekomme barnets/børnenes behov. Data indhentes fra de deltagende forældre.
- 2d Ved afslutningen af gruppeforløbet oplever mindst 60 % af de deltagende forældre, at de har fået et bedre og mindre konfliktfyldt forhold til deres eks-samlever. Data indhentes fra de deltagende forældre.

AKTIVITETSMÅL

- 3a Ved projektets afslutning er der gennemført mindst 20 parallelle gruppe forløb. Det vil sige 4 børnegrupper og 4 forældre PREP- grupper hvert halve år (i år 2013 4 børnegrupper i 3. og 4. kvartal) over en 3-årig periode. I alt 44 gruppeforløb.
- 3b Ved projektets afslutning har mindst 160 børn og deres skilte forældre deltaget i parallelle forløb.

- 3c Ved projektets afslutning er mindst 70 % af de visiterede børn og deres forældre startet i gruppeforløb.
- 3d Mindst 80 % af de deltagende børn og forældre, der begynder et forløb, har et fremmøde på mindst 80 % af de afholdte gruppeforløb.

Undervejs og ved afslutningen af gruppeforløbene evalueres der kvalitativt på forløbene, og disse tilbagemeldinger og erfaringer gengives i opsamlingen/evalueringen.

Langsigtet effekt

Vi forventer at den beskrevne helhedsorienterede 4 strengede indsats, vil have en vigtig positiv langsigtet effekt på de involverede børn - og unges generelle trivsel og udvikling både individuelt, socialt og psykologisk.

Konkret kan vi måle de langsigtede effekter af indsatserne for de børn der har en social foranstaltning og registreret via Socialforvaltningens it-system, CSC-Social.

- 12 måneder efter deltagelsen i en børne gruppe har 60 % af de deltagende børn intet eller et mindre behov for sociale støtteforanstaltninger i sammenligning med, før de indledte forløbet.
- 85 % af de deltagende børn har et tilfredsstillende fremmøde i deres skoletilbud.

Forankring af initiativet og dets resultater

Resultaterne formidles via en anvendelsesorienteret rapport, der både indeholder metodebeskrivelser, faglige overvejelser, proces og resultater. Desuden afholdes et fagligt arrangement med fokus på videndeling og læring målrettet andre kommuner.

Evaluering og dokumentation

De deltagende børn/unge og forældre udfylder spørgeskemaer i forbindelse med gruppestart og afslutning, der afdækker deres oplevelse af udbyttet.

For de børn/unge, der har en børnesag, dokumenteres resultaterne desuden via Forandringskompasset og øvrige relevante data fra it-systemet CSC-Social.

På baggrund af resultatdokumentationen besluttet det, om indsatsen skal udbredes yderligere.

Tidsplan

2013:

1. kvartal: Projektorganisation etableres, herunder udpegning af projektleder, gruppeledere og dokumentationsmedarbejder. Etablere eksterne samarbejdsrelationer. Evalueringdesign udarbejdes.

2. kvartal: Udviklingsmøder med eksterne samarbejdspartner. Uddannelse af PREP-ledere. Informere, rekruttere og visitere til grupper.

3-4. kvartal: Udviklingsmøder med eksterne samarbejdspartner. Gruppeforløb og certificering af PREP- ledere. Informere, rekruttere og visitere til nye grupper.

2014: Gruppeforløb.

Informere, rekruttere og visitere til nye grupper.

Udviklingsmøder med eksterne samarbejdspartner.

Afholdelse af undervisnings tema dage for medarbejdere i almensystemet

Midtvejsevaluering pba. spørgeskemaundersøgelse og registerdata

Justering af projektdesign

2015: Gruppeforløb.

Informere, rekruttere og visitere til nye grupper.

Udviklingsmøder med eksterne samarbejdspartner.

Afholdelse af undervisnings tema dage for medarbejdere i almensystemet

Afsluttende evaluering.

Formidlingsaktiviteter.

Beslutning om fremtidig forankring af tilbuddet i BFCK.

Den mere detaljerede milepælsplan er under udarbejdelse.

Økonomi

Budget

Københavns Kommunes egenfinansiering

Aktivitet	2013	2014	2015	I alt i kr.
Uddannelse og certificering af 16 PREP- ledere á 13.000 kr.	104.000	104.000	0	208.000
Vikardækning ved uddannelse 16 x 5 dage, 384 kr./time	57.000	57.000	0	114.000
Konsulentbistand fra Center for Familieudvikling til udvikling af gruppeforløb, 40 t/årligt á 1200 kr./t.	48.000	48.000	48.000	144.000
Supervision til gruppeledere	36.000	72.000	72.000	180.000
Projektledelse	100.000	100.000	100.000	300.000
Evaluering og dokumentation	50.000	50.000	100.000	200.000
I alt i kr.	395.000	431.000	320.000	1.146.000

Ansøgt beløb

Aktivitet	2013	2014	2015	I alt i kr.
Børnegrupper i 20 ugers forløb inkl. visitation og forsamlinger	4 gruppeforløb à 46.000 kr. = 184.000	8 gruppeforløb à 46.000 kr. = 368.000	8 gruppeforløb à 46.000 kr. = 368.000	920.000
Forældregrupper i 20 ugers forløb inkl. visitation og forsamlinger	4 gruppeforløb à 46.000 = 184.000	8 gruppeforløb à 46.000 = 368.000	8 gruppeforløb à 46.000 kr. = 368.000	920.000
Aktiviteter og rekvisitter (5000 kr. /pr.. gruppe)	40.000	80.000	80.000	200.000
Netværksmøder og rådgivning af alment systemet; 30 t/gruppe à 384 kr./timen	46.000	92.000	92.000	230.000
Formidlingsaktiviteter (temadage/konference + publicering)	0	20.000	40.000	60.000
I alt i kr.	454.000	928.000	948.000	2.330.000

Vedlagt bilag 1. Præsentation af PREP metode